

સમ્માન કેપિટલ લિમિટેડ

(અગાઉ ઇન્ડિયાબુલ્સ હાઉસિંગ ફાઇનાન્સ લિમિટેડ તરીકે
ઓળખાતી)

સહ-ધિરાણ નીતિ

અનુક્રમણિકા

પૃષ્ઠભૂમિ અને ઉદ્દેશ્ય.....	2
કાર્યક્ષેત્ર અને કામગીરીની રીત.....	2
ગ્રાહક કેન્દ્રિતતા અને સેવા.....	4
કાર્યકારી પાસાઓ.....	4
બિઝનેસ સાતત્ય યોજના.....	5

સહ-ધિરાણ નીતિ

પૃષ્ઠભૂમિ અને ઉદ્દેશ્ય

ભારતીય રિઝર્વ બેંક આર્થિક પ્રણાલીના વિવિધ ક્ષેત્રો અને સેગમેન્ટમાં ક્રેડિટ ફ્લોને સુધારવા અને સરળ બનાવવા માટે વિવિધ પહેલ કરી રહી છે અને વધુમાં નાણાંકીય સમાવેશના તેના વિઝનને હાંસલ કરવા માટે, તેણે છેવાડાના લોકો સુધી ક્રેડિટ ફ્લો અને નાણાંકીય સેવાઓ ઉપલબ્ધ બને તે સુનિશ્ચિત કરવા માટે વિશેષ પ્રયાસો કર્યા છે.

આ દિશામાં, આરબીઆઇ દ્વારા એક મહત્વપૂર્ણ બદલાવનું પગલું એ સહ-ધિરાણ મોડેલની રજૂઆત છે જેના દ્વારા તેણે એક એવા મોડેલ માટે માર્ગ મોકળો કર્યો છે, જેમાં નોન-બેંકિંગ ફાઇનાન્સ કંપનીઓ (NBFC), હાઉસિંગ ફાઇનાન્સ કંપનીઓ (HFC) અને બેંકો, માર્કેટમાં સંયુક્ત ઓરિજિનેશન અને ધિરાણનું કાર્ય કરવા માટે સહયોગ કરવા અને વ્યવસ્થા કરવા માટે એકસાથે આવી શકે છે. આ મોડેલ આવી રીતે સંયુક્ત ધિરાણ પ્રક્રિયાની પરિકલ્પના કરે છે કે જેમાં દરેક પક્ષ માટે નિર્ધારિત ભૂમિકાઓ છે અને બંને સહ-ધિરાણકર્તાઓ દ્વારા જોખમો અને પુરસ્કારો (નફો) શેર કરવામાં આવે છે. આ મોડેલ માત્ર બેંકો અને અન્ય FI ની તરલતા શક્તિનો લાભ લેવામાં મદદ કરશે એટલું જ નહીં, પરંતુ NBFC અને HFC ની બહોળી પહોંચનો અસરકારક ઉપયોગ કરવામાં પણ મદદ કરશે, જેનાથી અંતિમ લાભાર્થીઓને પોસાય તેવા ખર્ચે ફંડ ઉપલબ્ધ થશે.

આ સંદર્ભમાં, ભારતીય રિઝર્વ બેંકે 21 સપ્ટેમ્બર, 2018 ના રોજ સંદેશાવ્યવહાર જારી કર્યો હતો; બીયરિંગ નંબર RBI/2018-19/49 FIDD.CO.Plan.BC.08/04.09.01/2018-19 ("પ્રાધાન્યતા પ્રાપ્ત ક્ષેત્રને ધિરાણ આપવા માટે બેંકો અને NBFC દ્વારા લોનનું કો-ઓરિજિનેશન") અને વધુમાં અનુગામી નોટિફિકેશન તા. 05 નવેમ્બર, 2020 ના રોજ બેરિંગ નંબર RBI/2020-21/63 FIDD.CO.Plan.BC.No.8/04.09.01/ 2020-21 ("બેંક અને NBFC દ્વારા પ્રાધાન્યતા પ્રાપ્ત ક્ષેત્રને સહ-ધિરાણ આપવું") નો પરિપત્ર કરવામાં આવ્યો છે, જેના દ્વારા તેણે સહ-ધિરાણ મોડેલની રૂપરેખા આપી છે અને કો-ઓરિજિનેશન અને સહ-ધિરાણ માટે જરૂરી માર્ગદર્શન જારી કર્યું છે. "સહ-ધિરાણ મોડેલ" (CLM) નું પ્રાથમિક ધ્યાન અર્થતંત્રના સેવા પ્રાપ્ત કર્યા વિનાના લોકો અને સેવા પ્રાપ્ત કર્યા વિનાના ક્ષેત્રમાં ક્રેડિટ ફ્લોમાં સુધારો કરવાનો છે અને બેંકોના ફંડની ઓછી કિંમત અને NBFC/HFC ની બહોળી પહોંચને ધ્યાનમાં રાખીને, પરવડે તેવા ખર્ચે અંતિમ લાભાર્થીને ફંડ ઉપલબ્ધ કરાવવાનું છે. સુધારેલા સહ-ધિરાણ મોડેલ (CLM) મુજબ, બેંકોને અગાઉના એગ્રીમેન્ટના આધારે તમામ નોંધાયેલ NBFC (HFC સહિત) સાથે સહ-ધિરાણ આપવાની પરવાનગી છે.

કાર્યક્ષેત્ર અને કામગીરીની રીત

રિટેલ ધિરાણ બિઝનેસને આગળ વધારવાની એક સારી તક તરીકે ધ્યાનમાં લેતા અને તેની બહોળી ક્ષમતા તેમજ આર્થિક સદ્ગતિને જોતા, સહ-ધિરાણ મોડેલ અને નીતિને સમ્માન કેપિટલ લિમિટેડ (અગાઉ ઇન્ડિયાબુલ્સ હાઉસિંગ ફાઇનાન્સ લિમિટેડ તરીકે ઓળખાતી) ("સમ્માન") ના બોર્ડ દ્વારા મંજૂર કરવામાં આવેલ છે અને તેને નીચે દર્શાવેલ ફેમવર્ક મુજબ અપનાવવામાં આવેલ છે: -

- સમ્માન હાઉસિંગ લોન અને LAP ના કો-ઓરિજિનેશન અને સંયુક્ત ધિરાણ માટે બેંકો સાથે સહ-ધિરાણ વ્યવસ્થામાં પ્રવેશવાની તકો શોધશે.
- સમ્માન સહ-ધિરાણ ભાગીદાર સાથે સહયોગ કરશે અને ભાગીદાર બેંક સાથે માસ્ટર સહ-ધિરાણ એગ્રીમેન્ટ અમલમાં મૂકશે, જે આવશ્યકતા અનુસાર કાર્યક્ષેત્ર અને અન્ય નિયમો અને શરતોની વિગતવાર માહિતી હશે, તે સિવાય તે જવાબદારીઓનું વિભાજન અને ગ્રાહક ઇન્ટરફેસ અને સુરક્ષા સમસ્યાઓ સંબંધિત જોગવાઈઓની સાથે વ્યવસ્થાના નિયમો અને શરતો સહિત વિશિષ્ટ પ્રોડક્ટ લાઇન અને કામગીરીના ક્ષેત્રોમાં આઇબીઆઇ દ્વારા જારી દિશાનિર્દેશો અનુરૂપ હશે.
- માસ્ટર એગ્રીમેન્ટ કો-બ્રાન્ડેડ કો-ઓરિજિનેશન વ્યવસ્થા હેઠળ સહ-ધિરાણ મોડેલને અથવા સમ્માન (અગાઉ ઇન્ડિયાબુલ્સ હાઉસિંગ ફાઇનાન્સ લિમિટેડ તરીકે ઓળખાતી) દ્વારા ડાયરેક્ટ અસાઇનમેન્ટ મોડેલ હેઠળ ઉદ્ભવેલી વ્યક્તિગત લોનમાંથી ભાગીદાર બેંકનો હિસ્સો લેવાનો વિકલ્પને અથવા બંનેને કવર કરશે, સહ-ધિરાણ ભાગીદારની સંમતિ મુજબ જેમ કેસ હોય તે મુજબ.
- માસ્ટર એગ્રીમેન્ટ બેંકોને એગ્રીમેન્ટની જોગવાઈઓ મુજબ સમ્માન દ્વારા તેમની બુકમાં ઉદ્ભવેલી વ્યક્તિગત લોનમાંથી તેમનો હિસ્સો લેવાનું પ્રદાન કરી શકે છે અથવા તેમની બુકમાં રહેલ લોનની રકમ લેતા પહેલાં તેમની યોગ્ય નિષ્ઠા પછી કેટલીક લોનને નકારવાના વિવેકાધિકારને જાળવી રાખવાનું પ્રદાન કરી શકે છે.

મોડેલ 1

જો એગ્રીમેન્ટમાં સમ્માન દ્વારા ઉદ્ભવેલી વ્યક્તિગત લોનનો બેંકનો તેનો હિસ્સો તેના બુકમાં લેવા માટે અગાઉની, અટલ પ્રતિબદ્ધતાનો સમાવેશ હોય તો, આવી વ્યવસ્થામાં બેંકો દ્વારા નાણાકીય સેવાઓના આઉટસોર્સિંગમાં જોખમોના સંચાલન અને આચારસંહિતા અંગેની હાલની માર્ગદર્શિકાનું પાલન કરવું આવશ્યક છે. ભાગીદાર બેંક અને સમ્માન બેંક દ્વારા કોઈ ઘટના માટે ઘટના પૂર્વે યોગ્ય તકેદારી માટેનું મિકેનિઝમ બનાવવું પડશે કારણ કે આઉટસોર્સિંગ અંગેની વર્તમાન માર્ગદર્શિકા હેઠળ ક્રેડિટ મંજૂરીની પ્રોસેસ આઉટસોર્સ કરી શકાતી નથી.

બેંકે પણ સમયાંતરે અપડેટ થયેલ મુખ્ય દિશાનિર્દેશોનું - તમારા ગ્રાહકને જાણો (KYC) દિશાનિર્દેશોનું પાલન કરવું પડશે, જે પહેલેથી જ નિયમન કરાયેલ એકમોને પરવાનગી આપે છે, તેમના વિકલ્પ પર, થર્ડ પાર્ટી દ્વારા થયેલ તકેદારી રૂપે ગ્રાહક પર ભરોસો મુકવા માટે, ચોક્કસ શરતોને આધીન છે.

મોડેલ 2

જો બેંક CLM માસ્ટર એગ્રીમેન્ટ મુજબ સમ્માન દ્વારા ઉદ્ભવેલી લોનને તેની બુકમાં અધિગ્રહણ કરવા સંબંધિત વિવેકાધિકારનો ઉપયોગ કરે છે, તો આ વ્યવસ્થા સીધા અસાઇનમેન્ટના ટ્રાન્ઝેક્શનની સમાન રહેશે. તદનુસાર, અધિગ્રહણ કરનાર બેંક ન્યૂનતમ હોલ્ડિંગ સમયગાળા (MHP) ના અપવાદ સહિત, જે આ CLM ની શરતોમાં હાથ ધરાયેલા આવા ટ્રાન્ઝેક્શનમાં લાગુ પડશે નહીં, સમયાંતરે જારી કરાયેલ અને સુધારેલ કંશ ફ્લો અને અન્ડરલાઇંગ જામીનગીરીની સીધી સોંપણી દ્વારા સંપત્તિઓના સ્થાનાંતરણને લગતા ટ્રાન્ઝેક્શન

અંગેની માર્ગદર્શિકાના સંદર્ભમાં તમામ જરૂરિયાતોનું પાલન સુનિશ્ચિત કરશે.

- સહ-ધિરાણ કરતી બેંકો વ્યક્તિગત લોનનો તેમનો હિસ્સો તેમની બુકમાં બેક ટુ બેક આધારે લેશે.
- MHP છૂટ માત્ર તે કિસ્સાઓમાં જ ઉપલબ્ધ રહેશે જ્યાં બેંકો અને સમ્માન વચ્ચે પૂર્વ એગ્રીમેન્ટ છે. સહ-ધિરાણ કરતી બેંકો અને સમ્માન વચ્ચે ધિરાણકર્તા તરીકે તેમની ક્ષમતામાં ભાગીદારી, પ્રત્યક્ષ એક્સપોઝરના માધ્યમથી ન્યૂનતમ 20% ના ક્રેડિટ જોખમના સાથે પરસ્પર સહમત રેશિયો મુજબ હશે જે મેચ્યોરિટી સુધી સમ્માનના બુક પર રહેશે.

ગ્રાહક કેન્દ્રિતતા અને સેવા

- સમ્માન CLM હેઠળ સેવા લેતા ગ્રાહકો માટે ફન્ટ-એન્ડિંગ સર્વિસિંગ ભાગીદાર રહેશે. તે મુખ્યત્વે કરજદારને આવશ્યક ગ્રાહક સેવા અને ફરિયાદ નિવારણ પ્રદાન કરવા માટે જવાબદાર રહેશે અને સહ-ધિરાણ વ્યવસ્થા હેઠળ પ્રાપ્ત કરેલા ગ્રાહકો માટે ગ્રાહક ઇન્ટરફેસ અને પ્રશ્ન/ફરિયાદ નિવારણ માટે પર્યાપ્ત વ્યવસ્થા કરશે.
- ગ્રાહક પાસેથી તમામ સમાવિષ્ટ એકીકૃત વ્યાજ દર વસૂલવામાં આવશે અને સમ્માન લોનના એકાઉન્ટનું એકલ એકીકૃત સ્ટેટમેન્ટ બનાવવાની વ્યવસ્થા કરશે.
- સમ્માન ગ્રાહક સેવા અને ઉચિત વ્યવહાર સંહિતા સંબંધિત વર્તમાન માર્ગદર્શિકાઓ અને ફરજોનું પાલન કરશે અને બેંકો અને HFC ને લાગુ પડતી વ્યવસ્થા હેઠળ આપવામાં આવેલી લોનના સંદર્ભમાં ઉચિત ફેરફાર લાગુ કરશે.
- સમ્માન, સહ-ધિરાણકર્તાઓ વચ્ચે સહ-ધિરાણ વ્યવસ્થા સમાપ્ત થવાના કિસ્સામાં પણ અન્ય ગ્રાહકોની જેમ લોનની પરત ચુકવણી ન થાય ત્યાં સુધી CLM હેઠળ હસ્તગત કરવામાં આવેલા ગ્રાહકોને સેવા આપવાનું ચાલુ રાખશે.

કાર્યકારી પાસાઓ

- સમ્માન સંમત સામાન્ય નીતિ મુજબ ભાગીદારી બેંક સાથે સ્ત્રોત માટે અલગ સામાન્ય ધિરાણ નીતિ તૈયાર કરશે અને તે મુજબ લોનની પ્રક્રિયા કરશે.
- સમ્માન અને ભાગીદાર બેંક પાસે આંતરિક કિંમત નિર્ધારણ વ્યૂહરચનાઓ અનુસાર તેમના એક્સપોઝરના ભાગની કિંમત નક્કી કરવાની લવચીકતા હશે, જો કે, બંને ધિરાણકર્તાઓ દ્વારા સંમત થયા મુજબ, અંતે કરજદાર પાસેથી સર્વ સમાવેશક વ્યાજ દર વસૂલવામાં આવશે.
- સમ્માન સહ-ધિરાણ ભાગીદાર સાથે ચર્ચા વિચારણા કરીને તમારા ગ્રાહકને જાણો (KYC), બેંકો દ્વારા નાણાંકીય સેવાઓના આઉટસોર્સિંગની આચાર સંહિતા, ઉચિત વ્યવહાર સંહિતા અને અન્ય સંબંધિત બાબતો અંગેની આરબીઆઇ દ્વારા જારી કરાયેલ હાલની માર્ગદર્શિકાના પાલનને ધ્યાનમાં રાખીને સોર્સિંગ, પ્રોસેસિંગ અને પૂર્વ

વાજબી તકેદારી માટે યોગ્ય પ્રોસેસ અને કાર્યવાહીને પૂર્વ-ડિઝાઇન કરશે અને તેને યોગ્ય રીતે અમલમાં મૂકશે.

- સમ્માન વ્યવસ્થા માટે નિયુક્ત એસ્કો એકાઉન્ટ ખોલશે અને આ એસ્કો એકાઉન્ટ દ્વારા સહ ધિરાણ હેઠળ લોનની પ્રક્રિયા અને વિતરણ (રૂટ) કરવાની ખાતરી કરશે.
- દરેક ધિરાણકર્તા સંબંધિત નિયમનકારી માર્ગદર્શિકા મુજબ સંપત્તિ વર્ગીકરણ અને જોગવાઈની જરૂરિયાતનું પાલન કરશે.
- CLM હેઠળ ઉદ્ભવેલ લોનને ભાગીદાર બેંક અને સમ્માનની અંદર આંતરિક/વૈધાનિક ઓડિટના કાર્યક્ષેત્રમાં શામેલ કરવામાં આવશે.

બિઝનેસ સાતત્ય યોજના

સમ્માન સહ-ધિરાણ એગ્રીમેન્ટ (સહ-ધિરાણકર્તાઓ વચ્ચે સહ-ધિરાણ વ્યવસ્થા સમાપ્ત થવા છતાં) અનુસાર આપવામાં આવેલી લોનની પરત ચુકવણી ન થાય ત્યાં સુધી તેમના કરજદારોને અવિરત સેવા સુનિશ્ચિત કરવા માટે બિઝનેસ સાતત્ય યોજના તૈયાર કરશે અને તેને અમલમાં મૂકશે.

આ નીતિ અહીં ઉલ્લેખિત અને/અથવા અન્ય લાગુ કાયદાઓ મુજબ કો-ઓરિજિનેશન અને સહ-ધિરાણ અંગેના આરબીઆઇના પરિપત્રો સાથેના સંયોજનને આધિન છે અને તેની સાથે વાંચવામાં આવશે.